

بیت

مولفه های موثر بر ادراک بصری
در منظر راه های باغ محلات

نمونه موردی
کوچه باغ های
محله چاه قبله
شهر یزد

مسعود دهقانپور هنزایی
وحیده پوراحمدی لاله

اسفند 1396

8

7

6

5

4

3

2

اهداف

- معرفی فضای کوچه باغ به عنوان یک عنصر منظرساز شهری
- بررسی نمونه موردی در یکی از باغ محلات شهر یزد
- مولفه های موثر بر شکل گیری منظر راه ، در کوچه باغ
- مولفه های موثر بر ادراک بصری در منظر راه های باغی

8	7	6	5	4	3		1
---	---	---	---	---	---	--	---

مطالعات کتابخانه ای

بازدید های میدانی

برداشت های کالبدی از
فضاهای شکل دهنده

مصاحبه با منابع انسانی
حاضر در فضا

انجام بررسی های و تحلیل ها

نتیجه گیری

8	7	6	5	4	۳- میان	2	1
---	---	---	---	---	---------	---	---

منظر راه بخشی از منظر شهری

پدیده ای سیال

تجربه ای از فضا و نماد ها

مقوله ای دو بعدی

مولفه های عینی

مولفه های ذهنی

منظر شهری حاصل تعامل انسان و محیط

نقش اندام های طبیعی درون شهری

جلوه های بصری طبیعی

الگوهای پوشش گیاهی بومی

حضور عناصر اصلی طبیعت

8

7

6

5

نر پژوهش

3

2

1

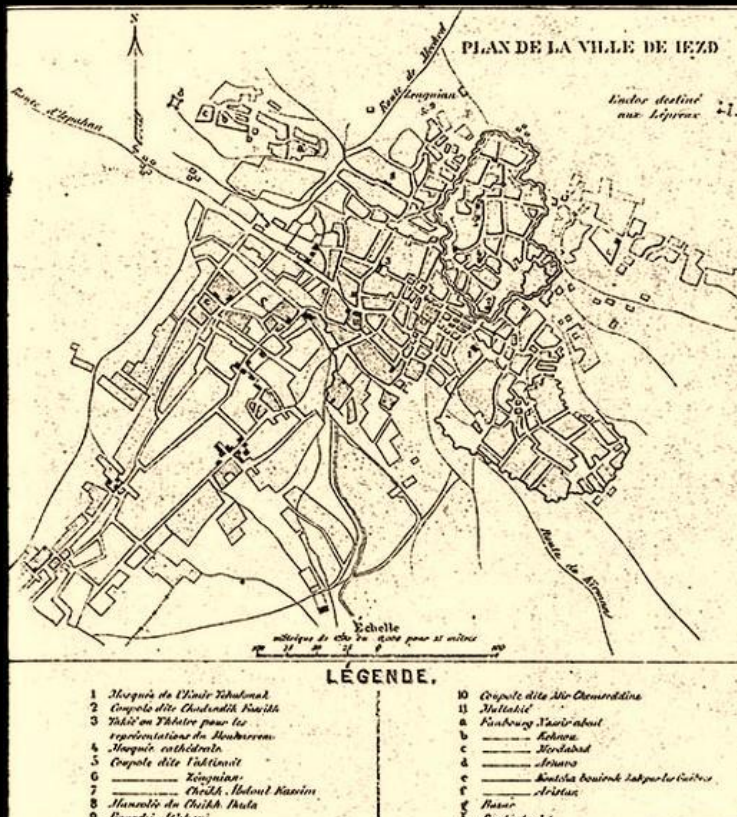
• شهر یزد

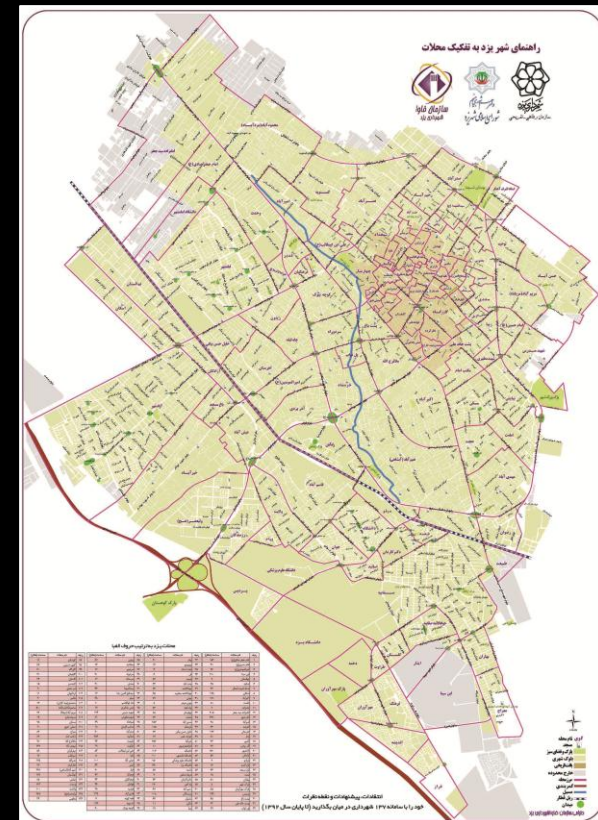
یکی از ارزشمندترین گنجینه های معماری و شهرسازی ایران
کوچه باغ های شهر یزد گلستانی در اقلیم گرم و خشک

• محلات شهر یزد

- محلات حوزه‌های کوچک‌تر شهر
- شکل‌گیری محلات در طول زمان با توجه به نیاز مردم و با خرد جمعی
- رشد ارگانیک و توسعه تدریجی محلات

یزد
1239

یزد
1395

• باغ محلات شهر یزد

- شکل‌گیری در گذشته به موازات ایجاد هسته اولیه، به صورت آبادی‌هایی جدا از شهر
- عوامل موثر بر شکل‌گیری اینگونه محلات: سه عامل طبیعی **آب - گیاه - انسان**
- ارتباط محلات با طبیعت، تلفیق طبیعت و معماری، اکولوژی پایدار و انسجام ساختار اجتماعی-فرهنگی-کالبدی
- تغییر ساختار کالبدی محلات با وارد شدن عنصر باغ و آب - با توجه به نوع اقلیم منطقه، مسیر حرکت آب و خصوصیات بستر

8

7

6

4

3

2

1

• کوچه باغ

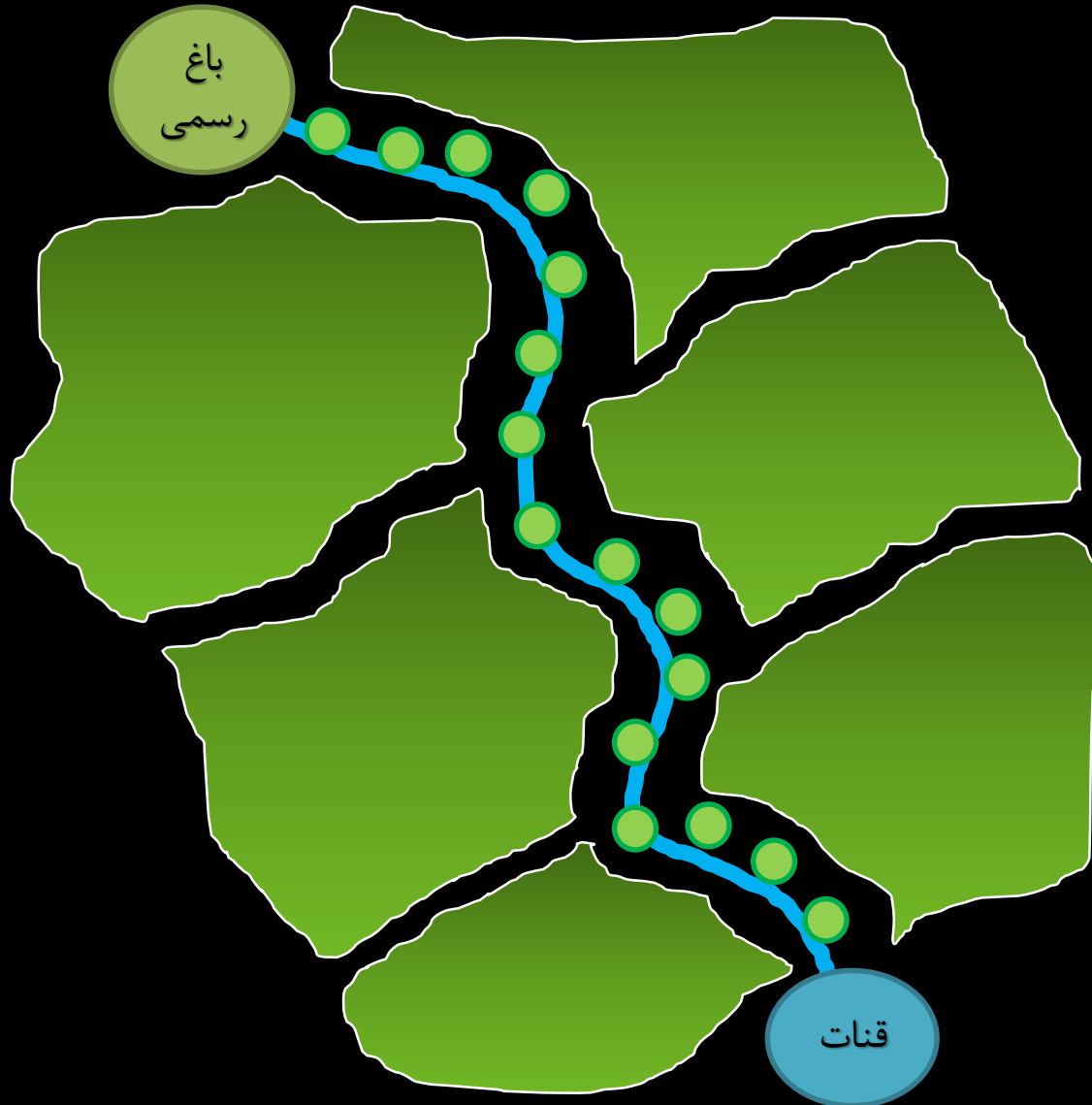

قنات

؟

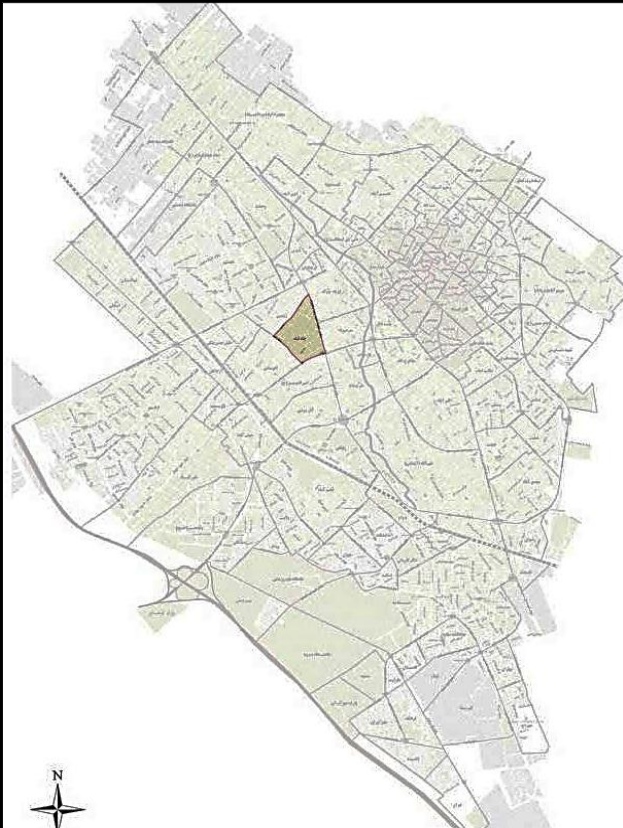
باغ

• کوچه باغ

• محله اهرستان، چاه قبله

- یک محله‌ی قدیمی به نام اهرستان
- نام اهرستان مأخوذ از کلمه اهر می‌باشد و اهر به معنای درختانی است که به زبان گنجشک معروف می‌باشد
- وجود باغ‌ها و خانه‌های فراوان

8

7

۶- بررسی نمونه موردی

5

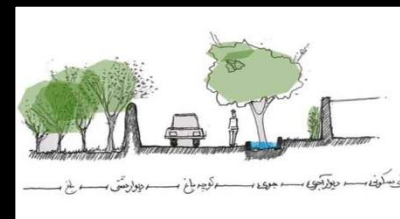
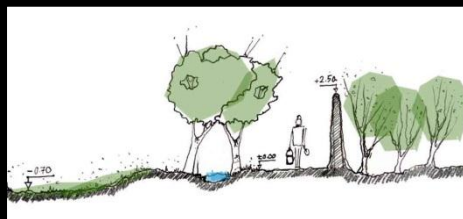
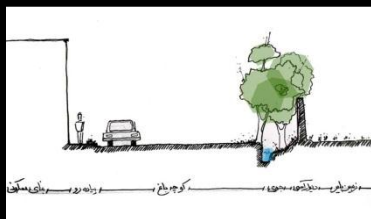
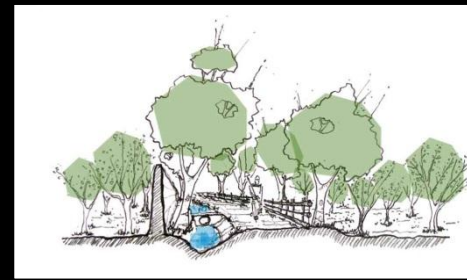
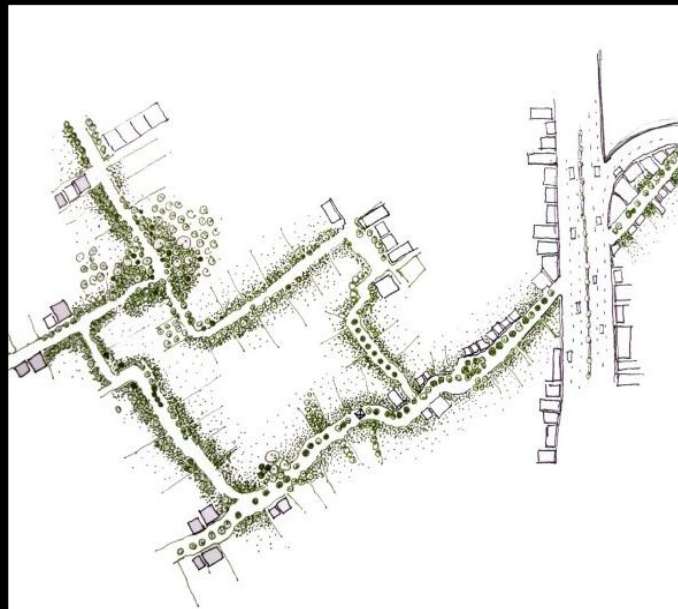
4

3

2

1

• بازدید از گذرهای کوچه باغی

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

• نظام کاشت

• نظام آب

• نظام پیکره بندی

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

نظام کاشت

نظام کاشت مؤثر بر نظام ساختار هندسی

نظام کاشت متأثر از نظام ساختار هندسی

تبعیت از مسیر حرکت آب

ساختار حجمی

ساختار صفحه‌ای

ساختار خطی

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

نظام کاشت

- منظره‌ها در کوچه‌باغ‌ها بسیار متأثر از نظام کاشت
- اهمیت دید و حرکت در محور اصلی بر اثر نظام کاشت بر راستای محل قرارگیری جوی آب
- ترکیب گونه‌های متنوع درختان و پوشش‌های سطحی، از جمله درختان مثمر و غیر مثمر

• ایجاد یک دیدرو در محور اصلی کوچه به واسطه کاشت درختان بر راستای محل قرارگیری جوی آب

• ایجاد یک مخروط دید به جای زاویه دید در محورهای اصلی به دلیل کاشت درختان سایه گستر

• تاکید بر محور عمودی دید با کاشت درختان به صورت ردیفی و ایجاد یک بدنه سبز در فضای باغ محلات

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

نظام آب

آب زاینده اصلی باغ و باغ محلات

صورت صفحه ای از آب

- محل های تقسیم آب
- تخته بند
- طِغار

صورت خطی آب در کوچه‌باغ

- جوی آب
- جوی در میان
- جوی در یک سمت
- جوی پنهان

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

• مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری منظر کوچه‌باغ

دیواره

- اصلی‌ترین اجزای کالبدی سازنده فضای کوچه‌باغ
- از یک سمت دیوار باغ‌های اطراف
- از سوی دیگر دیوار کوچه

• محافظت در برابر وزش بادهای گرم و خشک و شن‌های روان به داخل باغ‌ها

• محافظت از اکوسیستم شکل گرفته کوچک و آسیب‌پذیر باغ‌ها را در مناطق کویری

• ایجاد امنیت کارکردی و بصری

• دیوار کاهگلی نقش بسزای عملکردی و منظره‌سازی

- قدمی ابتدایی در حوزه‌ی شناخت عناصر منظر راه باغ محلات در فلات مرکزی ایران

کوچه باغ مفصلی ارتباطی بین باغ‌ها و باغ محلات

- معرفی شکل گیری کیفیت بصری قابل تأملی در کوچه‌باغ‌ها

- عدم قطعیت و پیش‌بینی در دید ناظر یا عابری

- ترکیب منحصربه‌فردی از حضور انسان و طبیعت در جوار یکدیگر

- یک الگوی طراحی منظر راه در شهرهای فلات مرکزی ایران

با تشکر از
توجه شما